

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Ombudsman

Str. George Vraca , nr. 8, Sector 1, București

www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro

Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Doamnei Violeta Milaş,

Director al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sălaj

RECOMANDAREA

Nr. *74* din ... *23. MAI. 2022*

referitoare la respectarea dispozițiilor constituționale privind dreptul la un nivel de trai decent prevăzut de art. 47 din Constituția României, republicată.

Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu cu privire la articolul: "Sătmărenii la bătrânețe se pot baza doar pe cămine private. Statul e falimentar", publicat pe site-ul de știri presasm.ro, în data de 16.01.2022.

Potrivit informațiilor difuzate în mass-media, la nivel național, mai bine de 80% dintre căminele pentru persoane vârstnice sunt gestionate de mediul privat.

Pentru verificarea aspectelor prezentate în presă, în baza Notei nr.1559 din 22 din 19 ianuarie 2022 Avocatul Poporului, prin Biroul Teritorial Cluj-Napoca, s-a sesizat din oficiu și a efectuat demersuri scrise la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sălaj.

Cadrul legal este dat de prevederile Legii nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, Legea 292/2011 a asistenței sociale, H.G. nr. 797/2017 pentru aprobarea regulamentelor cadru de organizare și funcționare ale serviciilor publice de asistență socială și a structurii orientative de personal.

În urma demersurilor specifice întreprinse, prin Adresa nr. 2124/12.05.2022 Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sălaj ne-a comunicat următoarele:

Dintr-un număr de 61 Unități Administrativ-Teritoriale la nivel de județ, s-a primit răspuns doar de la 31.

1. Referitor la întrebarea privind *care este la nivelul județului Sălaj, numărul persoanelor vârstnice aflate în nevoie*, în sensul art. 16 din Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, în urma centralizării situației primite de la nivelul Unităților administrativ teritoriale ale județului Sălaj, reiese că în aceste comunități ***numărul persoanelor vârstnice aflate în nevoie este de 90.***

2. La întrebarea *care este la nivelul județului Sălaj, numărul căminelor pentru persoane vârstnice, aflate în subordine, respectiv, care este capacitatea acestora pe secții, în sensul art. 18 alin. (3) din Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice*, ni s-a comunicat doar informații referitoare la ***Căminul pentru persoane vârstnice Cehu Silvaniei, Stradu 1 Decembrie 1918, nr. 13 furnizor public aflat în subordinea Consiliului Local Cehu Silvaniei - capacitate 32 locuri.***

3. În ceea ce privește *gradul de acoperire a cererii/necesității de instituționalizare a persoanelor vârstnice aflate în nevoie, la nivelul județului Sălaj*, s-a transmis că:

- La nivelul județului este nevoie de centre pentru persoane vârstnice și unități medico-sociale care să asigure servicii de îngrijire și asistență respectiv servicii medico-sociale persoanelor vârstnice aflate în situații de risc și care datorită situației materiale precare nu pot accesa serviciile respective din mediul privat.

Din verificările efectuate reiese că în județul Sălaj, pe de o parte, nu există o bază de date cu numărul persoanelor vârstnice aflate în nevoie, iar pe de altă parte, existența unui număr însemnat de solicitări de la persoane vârstnice pentru a fi îngrijite în instituții de asistență socială, deoarece veniturile personale sunt insuficiente pentru acoperirea costurilor vieții de zi cu zi, privind medicamentele, alimentația și cheltuielile de întreținere a locuinței, căldură, curent electric, etc. și pentru că au rămas singure.

De asemenea, mediul rural este un spațiu foarte puțin deschis spre oferta de servicii sociale, de îngrijire medicală și socio- medicală.

Căminele pentru persoane vârstnice, centrele de îngrijire și asistență, centrele de recuperare și reabilitare, **finanțate de la bugetele locale, sunt puține la număr și nu acoperă nici pe departe solicitările, acestea fiind cu mult mai mari decât capacitatea acestor instituții.**

În ceea ce privește baza legală incidentă, constatăm următoarele:

Art. 3 alin.(3) lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 797/2017 specifică expres faptul că Direcția are obligația de a *identifica familiile și persoanele aflate în dificultate, precum și cauzele care au generat situațiile de risc de excluziune socială.* În același sens, art. 96 alin. (1) din Legea 292/2011 a asistenței sociale, instituie în sarcina autorităților administrației publice locale *responsabilitatea identificării și evaluării nevoilor persoanelor vârstnice.* În aceeași ordine de idei, potrivit dispozițiilor art. 12 alin. (2) din Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, *autoritățile administrației publice locale, prin serviciul public de asistență socială și prin compartimentul de contractare, au în vedere estimarea anuală a numărului persoanelor vârstnice dependente care necesită sprijin pentru activitățile de bază ale vieții zilnice.* Or, în exercitarea atribuțiilor de coordonare a activităților de asistență socială și de protecție a persoanelor vârstnice, precum și a măsurilor de prevenire și combatere a situațiilor de marginalizare și excludere socială în care se pot afla anumite grupuri sau comunități la nivelul județului, apreciem că o astfel de bază de date cu numărul persoanelor vârstnice aflate în nevoie ar putea fi realizată prin stabilirea unor relații de colaborare între Direcția generală de asistență socială și protecția copilului Sălaj și serviciile publice de asistență socială existente la nivelul tuturor UAT-urilor din județ.

Lipsa unei baze de date referitoare la numărul persoanelor vârstnice aflate în nevoie, face imposibil demersul de estimare a gradului de acoperire a cererii/necesității de instituționalizare a persoanelor vârstnice aflate în nevoie.

În contextul celor expuse în cele ce preced, se poate remarca faptul că dispozițiile art. 3 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 797/2017 reglementează ca atribuție a Direcției generale în domeniul *organizării, administrării și acordării serviciilor sociale aceea de elaborare a planurile anuale de acțiune privind serviciile sociale administrate și finanțate din bugetul județean, urmată de propunerea spre aprobare consiliului județean, planuri care cuprind date detaliate privind numărul și categoriile de beneficiari, serviciile sociale existente, serviciile sociale propuse pentru a fi înființate, programul de contractare a serviciilor din fonduri publice, bugetul estimat și sursele de finanțare.* De asemenea, același act normativ specifică faptul că Direcția are obligația de a *propune înființarea serviciilor sociale de interes județean sau local și de a elabora proiectul de buget anual pentru susținerea serviciilor sociale în conformitate cu planul anual de acțiune și asigură finanțarea/cofinanțarea acestora.*

În aceeași ordine de idei, Legea 292/2011 a asistenței sociale stabilește în art. 58 alin. (2) faptul că *pentru persoanele vârstnice singure sau fără copii (...) autoritățile administrației publice locale au obligația de a înființa pe raza lor teritorială servicii sociale adecvate și adaptate nevoilor acestora.* Același act normativ prevede în art. 96 alin. (1) faptul că *autoritățile administrației publice locale au responsabilitatea (...) organizării, planificării și asigurării*

finanțării sau cofinanțării serviciilor sociale, iar furnizorii de servicii sociale publici și privați au responsabilitatea acordării acestora cu respectarea standardelor de calitate.

În acest context, art. 112 alin. (3) lit. m) specifică faptul că în domeniul organizării, administrării și acordării serviciilor sociale, autoritățile administrației publice furnizează, administrează sau, după caz, contractează serviciile sociale adresate (...) persoanelor vârstnice, fiind responsabile de calitatea serviciilor prestate. Prevederi similare se regăsesc și în dispozițiile art. 12 alin. (1) din Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, potrivit căruia organizarea serviciilor prevăzute la art. 8 lit. a) și b) revine autorităților administrației publice locale, prin serviciile publice de asistență socială direct sau în baza convențiilor de parteneriat și a contractelor de servicii sociale încheiate cu alți furnizori publici sau privați de servicii sociale care dețin licență de funcționare pentru servicii de îngrijire la domiciliu.

Totodată, art. 134 alin. (1) din Legea nr. 292/2011, prevede faptul că alocarea fondurilor de la bugetul de stat destinate susținerii funcționării serviciilor sociale organizate la nivelul unităților administrativ-teritoriale se realizează în baza fundamentărilor transmise de autoritățile administrației publice locale, prevedere care se regăsește și în 18 alin. (6) din Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice.

Având în vedere situația constatată, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României și ale art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Sălaj, va întreprinde, în temeiul dispozițiilor art. 3 alin. (3) lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 797/2017, respectiv art. 96 alin. (2) din Legea 292/2011 a asistenței sociale, în contextul dispozițiilor art. 12 alin. (2) din Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, demersurile necesare pentru:

1. Întocmirea, în exercitarea atribuțiilor de de coordonare a activităților de asistență socială și de protecție a persoanelor vârstnice, precum și a măsurilor de prevenire și combatere a situațiilor de marginalizare și excludere socială în care se pot afla anumite grupuri sau comunități la nivelul județului, a unei baze de date cu numărul persoanelor vârstnice aflate în nevoie, inclusiv prin stabilirea unor relații de colaborare cu serviciile publice de asistență socială existente la nivelul unităților administrativ-teritoriale din județ.

2. *Directorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sălaj va examina oportunitatea înființării pe raza teritorială a județului Sălaj a unor cămine pentru persoane vârstnice, care să acorde servicii sociale corespunzătoare nevoilor acestei categorii de persoane defavorizate.*

3. *Directorul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Sălaj va informa instituția Avocatul Poporului - Biroul Teritorial Cluj, în termen de 30 de zile de la comunicarea prezentei, cu privire la măsurile dispuse.*

Avocatul Poporului

Renate WEBER

